

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPP.0640.57.2025

Warszawa, 21 sierpnia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko w sprawie
poselskiego projektu ustawy

- o zmianie ustawy o obywatelstwie polskim (druk nr 1273).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Spraw
Wewnętrznych i Administracji do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie
w toku prac parlamentarnych.

Z wyrazami szacunku,

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Stanowisko Rządu
wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o obywatelstwie polskim
(druk sejmowy nr 1273)

I. Przedmiot regulacji.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o obywatelstwie polskim przewiduje zmianę art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim¹, określającego jedną z przesłanek uznania za obywatela polskiego. Zaproponowano nadanie ww. przepisowi brzmienia, w myśl którego za obywatela polskiego uznaje się *cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 10 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego*.

Jednocześnie wskazano, że do postępowań w sprawie uznania za obywatela polskiego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej stosuje się przepisy ustawy zmienianej w brzmieniu dotychczasowym. Termin wejścia w życie ustawy nowelizującej przewidziano po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

W porównaniu z obecnie obowiązującym przepisem projektowana regulacja wydłuża z 3 lat do 10 lat wymagany na potrzeby uznania za obywatela polskiego okres nieprzerwanego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu. W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że obecny 3-letni okres pobytu wymagany do uzyskania obywatelstwa polskiego jest jednym z najkrótszych w Unii Europejskiej. Zgodnie z zamierzeniem projektodawcy, skutkiem ustawy ma być zapewnienie głębszej integracji cudzoziemców z polskim społeczeństwem, dostosowanie regulacji do standardów Unii Europejskiej oraz reagowanie na wyzwania związane z rosnącą imigracją, w tym szczególnie ukraińską.

II. Obecny stan prawny.

Ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim określiła następujące sposoby nabycia obywatelstwa polskiego (art. 4):

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1989, z późn. zm.

- 1) z mocy prawa tj. przez urodzenie, znalezienie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przysposobienie i repatriację (do nabycia przez repatriację stosuje się przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji²);
- 2) przez nadanie obywatelstwa polskiego (na wniosek strony, nadanie obywatelstwa polskiego następuje w formie postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej);
- 3) przez uznanie za obywatela polskiego (na podstawie decyzji wojewody wydawanej po rozpatrzeniu wniosku strony);
- 4) przez przywrócenie obywatelstwa polskiego (na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw wewnętrznych wydawanej po rozpatrzeniu wniosku strony).

Projektowana regulacja odnosi się wyłącznie do jednej z przesłanek nabycia obywatelstwa polskiego w drodze uznania za obywatela polskiego. Co do zasady w tym trybie o obywatelstwo polskie mogą ubiegać się cudzoziemcy, którzy wykazali długoletni pobyt w Polsce, znają język polski oraz mają zapewnione mieszkanie i źródła utrzymania. Uznanie za obywatela polskiego obejmuje małoletnie dzieci uznanego, za zgodą drugiego z rodziców, a jeżeli dziecko ukończyło 16 lat wymagana jest również jego zgoda.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy o obywatelstwie polskim za obywatela polskiego uznaje się:

- 1) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 3 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;
- 2) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, który:
 - a) pozostaje co najmniej od 3 lat w związku małżeńskim zawartym z obywatelem polskim lub
 - b) nie posiada żadnego obywatelstwa;
- 3) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z posiadaniem statusu uchodźcy nadanego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego jedno z rodziców jest obywatelem polskim, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;

² Dz. U. z 2022 r. poz. 1105, z późn. zm.

- 5) małoletniego cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu, którego co najmniej jednemu z rodziców zostało przywrócone obywatelstwo polskie, a drugie z rodziców, nieposiadające obywatelstwa polskiego, wyraziło zgodę na to uznanie;
- 6) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie i legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 10 lat, który spełnia łącznie następujące warunki:
 - a) posiada zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawo stałego pobytu,
 - b) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego;
- 7) cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od roku na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z polskim pochodzeniem lub posiadając Kartą Polaka.

Stosownie do art. 30 ust. 2 cyt. ustawy, cudzoziemiec ubiegający się o uznanie za obywatela polskiego, z wyłączeniem cudzoziemca małoletniego (art. 30 ust. 1 pkt 4 i 5), jest obowiązany posiadać znajomość języka polskiego potwierdzoną urzędowym poświadczeniem, o którym mowa w art. 11a ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim³, na poziomie biegłości językowej co najmniej B1, świadectwem ukończenia szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej lub świadectwem ukończenia szkoły za granicą z wykładowym językiem polskim.

Jednocześnie art. 30 ust. 3 ustawy o obywatelstwie polskim stanowi, że do ustalenia, czy cudzoziemiec przebywa nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się odpowiednio przepis art. 195 ust. 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach⁴. Odpowiednie stosowanie przedmiotowego przepisu nakazuje przyjęcie w sprawach o uznanie za obywatela polskiego, że pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw w nim nie była dłuższa niż 6 miesięcy i wszystkie przerwy nie przekroczyły łącznie 10 miesięcy w okresach stanowiących podstawę do udzielenia mu zezwolenia na pobyt stały, chyba że przerwa była spowodowana:

- 1) wykonywaniem przez cudzoziemca obowiązków zawodowych lub świadczeniem przez niego pracy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 2) towarzyszeniem cudzoziemcowi, o którym mowa w pkt 1, przez jego małżonka lub małoletnie dziecko, lub

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1556, z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 1079.

- 3) szczególną sytuacją osobistą wymagającą obecności cudzoziemca poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i trwała nie dłużej niż 6 miesięcy, lub
- 4) wyjazdem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu odbycia praktyk lub uczestnictwa w zajęciach, przewidzianych w toku studiów w polskiej uczelni.

Stosownie do art. 31 ustawy o obywatelstwie polskim cudzoziemcowi odmawia się uznania za obywatela polskiego, w przypadku gdy:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 30;
- 2) nabycie przez niego obywatelstwa polskiego stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

III. Ocena propozycji zawartych w projekcie ustawy.

Przedłożona zmiana jest niespójna z pozostałymi przepisami z zakresu uznania za obywatela polskiego, jak również przepisami dotyczącymi uzyskiwania przez cudzoziemców zezwoleń na pobyt w Polsce. Projektodawca niezasadnie przyjął, iż wskazany w obecnie obowiązującym art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o obywatelstwie polskim okres 3 lat wymaganego nieprzerwanego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed uznaniem za obywatela polskiego odnosi się ogólnie do pobytu cudzoziemca w Polsce, podczas gdy przepis ten jednoznacznie wskazuje na konieczność 3 lat pobytu na podstawie określonych zezwoleń, tj. zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawa stałego pobytu. Wskazane tytuły pobytowe mają charakter bezterminowy, a cudzoziemcy ubiegający się o ich uzyskanie są obowiązani – poza określonymi wyjątkami – do udokumentowania odpowiedniego okresu wcześniejszego pobytu w Polsce, w tym na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy. Materia ta jest uregulowana w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin⁵. Projektodawca nie odniósł się do ww. uwarunkowań w uzasadnieniu przedstawionych zmian, co powoduje, że proponowana regulacja nie uwzględnia całokształtu systemu migracyjnego w Polsce.

W świetle przepisów wskazanych ustaw wymagania dotyczące uzyskania zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz prawa stałego pobytu przedstawiają się następująco:

1. Zezwolenie na pobyt stały.

Zgodnie z art. 195 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, zezwolenia na pobyt stały udziela się cudzoziemcowi na czas nieoznaczony, na jego wniosek, jeżeli:

- 1) jest dzieckiem cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE pozostającym pod jego władzą rodzicielską;

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 633, z późn. zm.

- a) urodzonym po udzieleniu temu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub
 - b) urodzonym w okresie ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego temu cudzoziemcowi lub w okresie pobytu tego cudzoziemcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany albo w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub udzieleniem ochrony uzupełniającej, lub
- 2) jest dzieckiem obywatela polskiego pozostającym pod jego władzą rodzicielską, lub
- 3) jest osobą o polskim pochodzeniu i zamierza osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe, lub
- 4) pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem polskim i pozostawał w tym związku małżeńskim przez co najmniej 3 lata przed dniem, w którym złożył wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały, i bezpośrednio przed złożeniem tego wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 2 lata na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim z tym obywatelem polskim lub w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych, lub
- 5) jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 Kodeksu karnego i:
- a) przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przez okres nie krótszy niż 1 rok na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi,
 - b) współpracował z organami ścigania w postępowaniu karnym w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 189a § 1 Kodeksu karnego,
 - c) ma uzasadnione obawy przed powrotem do państwa pochodzenia, lub
- 6) bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt stały przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż:
- a) 5 lat w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy, udzieleniem ochrony uzupełniającej lub na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub
 - b) 10 lat na podstawie zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 351 pkt 1 lub 3, lub
 - c) 4 lata na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udzielonego ze względu na cel, o którym mowa w art. 114 ust. 1a, i posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, lub

7) (uchylony)

- 8) udzielono mu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej azylu, lub
- 9) posiada ważną Kartę Polaka i zamierza osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe, lub
- 10) jest obywatelem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy Wystąpienia, który do dnia 31 grudnia 2020 r. wykonywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracę jako pracownik delegowany przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i spełnia łącznie następujące warunki:
- a) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez 5 lat bezpośrednio przed złożeniem wniosku, w tym na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 8 ustawy,
 - b) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu,
 - c) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej (UE).

Stosownie do art. 211 ustawy o cudzoziemcach, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udziela się cudzoziemcowi, jeżeli przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie i nieprzerwanie co najmniej przez 5 lat bezpośrednio przed złożeniem wniosku i spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 2) posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) posiada potwierdzoną znajomość języka polskiego.

3. Prawo stałego pobytu.

Zgodnie z przepisami ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin prawo stałego pobytu nabywa:

- a) obywatel UE – po upływie 5 lat nieprzerwanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podczas którego spełniał co najmniej jedną z przesłanek prawa pobytu określoną we wskazanych przepisach tej ustawy (art. 42),

- b) członek rodziny niebędący obywatelem UE – po upływie 5 lat nieprzerwanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z obywatelem UE lub z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej, podczas którego spełniał co najmniej jedną z przesłanek prawa pobytu określoną we wskazanych przepisach (art. 43),
- c) obywatel UE lub członek rodziny niebędący obywatelem UE będący małżonkiem obywatela Rzeczypospolitej Polskiej – po upływie 3 lat nieprzerwanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podczas którego spełniał co najmniej jedną z przesłanek prawa pobytu określoną we wskazanych przepisach (art. 43a),
- d) członek rodziny będący obywatelem UE, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieprzerwanie przez okres 5 lat i który zachował prawo pobytu na podstawie art. 19 ust. 1 (art. 44 ust. 1),
- e) członek rodziny niebędący obywatelem UE, który przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieprzerwanie przez okres 5 lat i który zachował prawo pobytu na podstawie art. 19 ust. 2 lub 3 (art. 44 ust. 2),
- f) pracownicy lub osoby pracujące na własny rachunek oraz członkowie ich rodzin, przebywający nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okresy wskazane w art. 45–46 ww. ustawy.

Wobec powyższego, aby uzyskać zezwolenie na pobyt stały pełnoletni cudzoziemiec musi spełnić wymóg uprzedniego pobytu w Polsce na podstawie stosownego zezwolenia przez okres co najmniej od 1 roku (ofiary handlu ludźmi), 2 lata (małżonkowie obywateli polskich), 4 lata (wykonywanie pracy w zawodzie pożądanym dla polskiej gospodarki), 5 lat (obywatele Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz cudzoziemcy posiadający status uchodźcy) do 10 lat (cudzoziemcy posiadający zgodę na pobyt tolerowany). Wymóg uprzedniego obligatoryjnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie został wprowadzony tylko wobec cudzoziemców małoletnich (art. 195 ust. 1 pkt 1 i 2), cudzoziemców, którym udzielono azylu (art. 195 ust. 1 pkt 8) oraz cudzoziemców posiadających polskie pochodzenie lub Kartę Polaka (art. 195 ust. 1 pkt 3 i 9 ustawy o cudzoziemcach). Natomiast w przypadku zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE wymagany okres zamieszkiwania cudzoziemca w Polsce wynosi 5 lat, podobnie jak w przypadku prawa stałego pobytu (z określonymi wyjątkami).

Uwzględniając powyższe przepisy ustawy o cudzoziemcach oraz ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin w powiązaniu z art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o obywatelstwie polskim w obecnym brzmieniu, należy wskazać, że łączny okres wymaganego pobytu przed uznaniem za obywatela polskiego na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o obywatelstwie polskim może wynosić 3 lata tylko w przypadku osób, którym udzielono azylu, ponieważ w tym przypadku przepisy ustawy o cudzoziemcach nie wprowadzają wymogu wcześniejszego pobytu w Polsce przed uzyskaniem zezwolenia na pobyt stały. Pozostali cudzoziemcy, którzy mogliby skorzystać z art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o

obywatelstwie polskim, muszą wykazać dłuższy okres nieprzerwanego pobytu w Polsce zanim uzyskają zezwolenie na pobyt stały, standardowo 5 lat. Oznacza to, że przed uznaniem za obywatela polskiego muszą przebywać w Polsce co do zasady co najmniej 8 lat. Tylko w przypadku ofiar handlu ludźmi okres ten wynosiłby co najmniej 4 lata (jeden rok przed uzyskaniem zezwolenia na pobyt stały i 3 lata pobytu na podstawie tego zezwolenia przed uznaniem za obywatela polskiego). Pozostałe grupy cudzoziemców, wobec których wprowadzono krótszy niż 5 lat okres wymaganego pobytu przed uzyskaniem zezwolenia na pobyt stały (np. małżonkowie obywateli polskich, osoby o polskim pochodzeniu, posiadacze Karty Polaka) nie ubiegają się o uznanie za obywatela polskiego na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o obywatelstwie polskim, ponieważ są im dedykowane odrębne, korzystniejsze przepisy umożliwiające uznanie za obywatela polskiego (art. 30 ust. 1 pkt 2 i 7).

Ponadto, zmiana zaproponowana w poselskim projekcie ustawy jest niespójna z art. 30 ust. 1 pkt 6 ustawy o obywatelstwie polskim, zgodnie z którym za obywatela polskiego uznaje się cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie i legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 10 lat, który posiada zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub prawo stałego pobytu oraz posiada w Rzeczypospolitej Polskiej stabilne i regularne źródło dochodu i tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego. W przeciwieństwie do projektowanej zmiany przepis ten określając wymóg 10-letniego uprzedniego pobytu w Polsce, nie wprowadza wymogu przebywania przez wskazany okres na podstawie jednego z ww. bezterminowych tytułów pobytowych.

W konsekwencji, cudzoziemcy wcześniej spełnią przesłankę wymaganego okresu pobytu z art. 30 ust. 1 pkt 6 ustawy o obywatelstwie polskim, niż wynikającą z projektowanego nowego brzmienia art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o obywatelstwie polskim, co oznacza, że projektowany przepis nie będzie miał praktycznego zastosowania i stanie się z definicji tzw. przepisem martwym.

W uzasadnieniu poselskiego projektu wskazuje się, iż „proponowana zmiana odpowiada na potrzebę zapewnienia głębszej integracji cudzoziemców z polskim społeczeństwem, dostosowania regulacji do standardów Unii Europejskiej oraz odpowiedzi na wyzwania związane z rosnącą imigracją, w tym szczególnie ukraińską.”.

Odnosząc się do powyższych argumentów warto wskazać, iż stosownie do art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o obywatelstwie polskim wojewoda uznaje za obywatela polskiego *cudzoziemca przebywającego nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od roku na podstawie zezwolenia na pobyt stały, które uzyskał w związku z polskim pochodzeniem lub posiadając Kartą Polaka*. Należy dodać, że obywatele Ukrainy są jednymi z głównych beneficjentów Karty Polaka. Przepisy ustawy o cudzoziemcach nie wprowadziły wymogu uprzedniego przebywania cudzoziemca w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w przypadku ubiegania się o zezwolenie na pobyt stały z uwagi na polskie pochodzenie (art. 195 ust. 1 pkt. 3) lub posiadając Kartę Polaka (art. 195 ust. 1 pkt 9). Jak wskazano wyżej, do oceny nieprzerwanego pobytu na terytorium RP stosuje się przepis art. 195 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach, zgodnie z którym, pobyt cudzoziemca na terytorium RP uważa się za

nieprzerwany, gdy żadna z przerw w okresie badanym nie była dłuższa niż 6 miesięcy i nie przekroczyła łącznie 10 miesięcy. W konsekwencji, obecnie mogą zostać uznani za obywateli polskich w trybie art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o obywatelstwie polskim cudzoziemcy, którzy faktycznie przebywają w Polsce jedynie 2 miesiące. Tak krótki czas przebywania w Polsce w żadnym przypadku nie pozwala na rzeczywistą ocenę włączenia się cudzoziemca do społeczeństwa polskiego, nie zapobiega również wyłącznie instrumentalnemu traktowaniu tego obywatelstwa jako drogi do legalizacji pobytu na terytorium innych państw UE. Poselski projekt ustawy nie odnosi się do ww. okoliczności.

Bezspornym jest, iż nabywanie przez cudzoziemców obywatelstwa polskiego nabiera coraz większego znaczenia w kontekście rosnącej liczby cudzoziemców, którzy przebywają na stałe w Polsce. Dlatego też niezbędne jest wprowadzenie zmian w tym zakresie, tak aby zapewnić maksymalne bezpieczeństwo i wiarygodność tego procesu, szczególnie przez weryfikację rzeczywistego związku z Polską i znajomości języka polskiego.

Na powyższą konieczność zwrócono uwagę w przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 15 października 2024 r. dokumencie *„Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”*. W dokumencie zapowiedziano wprowadzenie zmian w procedurze uznawania cudzoziemca za obywatela polskiego przez położenie nacisku na wymóg zintegrowania z polskim społeczeństwem, w tym wykazanie odpowiedniej znajomości języka polskiego. Nie wyklucza się także zaostreżenia zasad nabywania obywatelstwa polskiego w kontekście wymaganego uprzedniego okresu pobytu w Polsce. Na analogiczną potrzebę zmian w ustawie o obywatelstwie polskim wskazano również w przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 1 kwietnia 2025 r. *Rządowej strategii współpracy z Polonią i Polakami za granicą na lata 2025–2030*. Opracowanie nowych rozwiązań uwzględniających kierunkowe wytyczne przyjęte przez Radę Ministrów wymaga kompleksowego podejścia, celem zachowania wewnętrznej spójności przepisów regulujących problematykę związaną z nabywaniem obywatelstwa polskiego przez cudzoziemców, a także z innymi przepisami z zakresu legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce. Prace w tym zakresie zostały już podjęte, zgodnie z harmonogramem wdrażania ww. dokumentów strategicznych.

IV. Stanowisko Rady Ministrów.

Mając na uwadze przedstawione powyżej zastrzeżenia, Rada Ministrów nie rekomenduje kontynuowania prac parlamentarnych nad poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o obywatelstwie polskim (druk nr 1273).